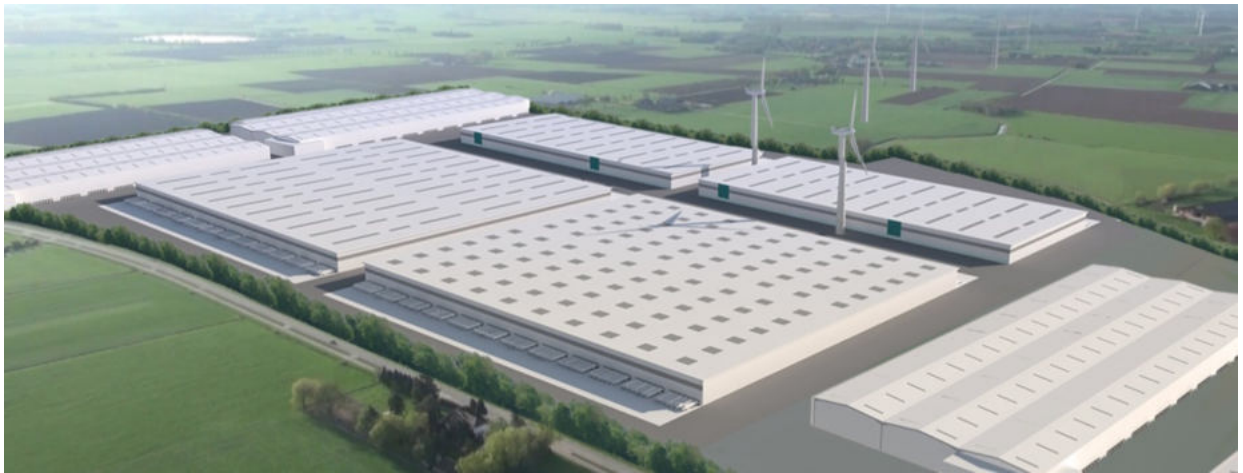

Landschappelijke beoordeling uitbreiding Docks NLD in 's-Heerenberg

gemeente Montferland

22 augustus 2016

Definitief rapport

BE8742

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.
PLANNING & STRATEGY

Jonkerbosplein 52
Postbus 151
6500 AD Nijmegen
+31 88 348 7000 Telefoon
Fax
info@nijmegen.royalhaskoning.com E-mail
www.royalhaskoningdhv.com Internet
Amersfoort 56515154 KvK

Documenttitel Landschappelijke beoordeling uitbreiding
Docks NLD in 's-Heerenberg

Verkorte documenttitel

Status Definitief rapport
Datum 22 augustus 2016
Projectnaam Ruimtelijke quick scan uitbreiding Docks NLD
Projectnummer BE8742
Opdrachtgever gemeente Montferland
Referentie BE8742/R00001/901724/Nijm

Auteur(s) Michiel Brink
Collegiale toets Jolanda van den Tillart – Cuppen

Datum/paraaf 22 augustus
Vrijgegeven door B.A. Michiel Brink

Datum/paraaf 22 augustus

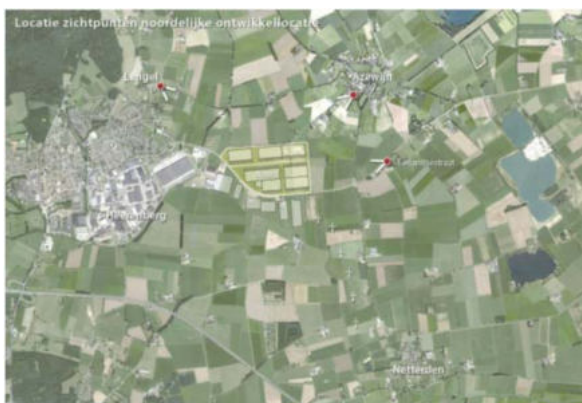
INHOUDSOPGAVE

	Blz.
1 INLEIDING	1
2 LANDSCHAPPELIJK SITUATIE	2
2.1 Ontstaan en ruimtelijke karakteristiek	2
2.2 Ruimtelijke ontwikkelingen	2
3 BELEIDSKADER	3
3.1 Omgevingsvisie provincie Gelderland	3
3.2 Bestemmingsplan	3
4 BEOORDELINGSKADER	5
4.1 Aantasting kenmerkende openheid/beslotenheid	5
4.2 Leesbaarheid van de opbouw van het landschap	5
5 BEOORDELING EN CONCLUSIE	6
5.1 Aantasting kenmerkende openheid beslotenheid en zichtbaarheid van het bedrijventerrein	6
5.2 Leesbaarheid van het landschap	8
5.3 Conclusie	8
6 AANBEVELINGEN VOOR DE UITWERKING	9
7 BIJLAGE – VISUALISATIES NOORDELIJKE EN OOSTELIJKE VARIANT	10

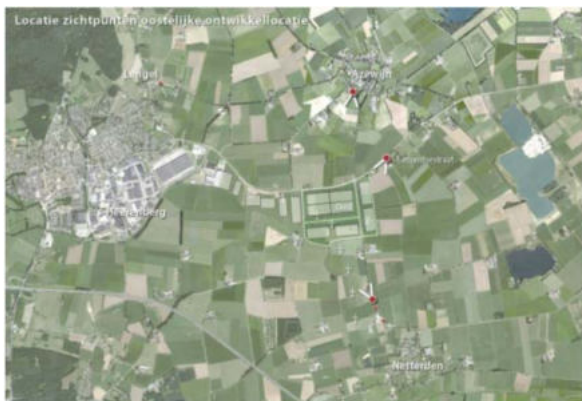
1

INLEIDING

De gemeente Montferland onderzoekt de mogelijkheden van de uitbreiding van het Euregionaal bedrijventerrein als onderdeel van de Vervoerscorridor Oost. Voor de uitbreiding zijn twee gebieden aangeduid waar de uitbreiding kan plaatsvinden: noordelijke variant en oostelijke variant. Voor de gebieden zijn schetsen gemaakt voor de mogelijke inrichting. Dit is niet het definitieve plan maar slechts een aanduiding om een eerste beeld te krijgen van de mogelijke impact.

Noordelijke variant

Oostelijke variant

Voor de varianten is een landschappelijke beoordeling opgesteld, met als doel te onderzoeken wat het effect van het bedrijventerrein op het landschap is en of vanuit ruimtelijk perspectief één van de twee locaties de voorkeur heeft. De landschappelijke beoordeling wordt in de voorliggende rapportage gepresenteerd. Eerst wordt een beschrijving van de wordingsgeschiedenis en landschappelijke karakteristiek gepresenteerd, samen met het beleidskader. Op basis van het beleidskader is een beoordelingskader opgesteld waar mee de varianten beoordeeld zijn. In het laatste hoofdstuk zijn de aandachtspunten voor het vervolg aangegeven.

Voor de landschappelijke beoordeling zijn ook visualisaties gemaakt van de verschillende varianten. Deels zijn deze gebruikt aan deze rapportage. De complete set van visualisaties is aan de bijlage toegevoegd.

2 LANDSCHAPPELIJK SITUATIE

2.1 Ontstaan en ruimtelijke karakteristiek

De hoofdvormen van het landschap van het plangebied dateren uit de voorlaatste IJstijd toen grote gletsjers uit het noorden het aanwezige bodemmateriaal opstuwde en stuwwallen vormden. Zo is ook de stuwwal van Bergherbos/Montferland ontstaan. In het tongbekken van de gletsjer ligt de loop van de Oude IJssel. Het dal van de Oude IJssel is ontstaan na de laatste ijstijd (40.000 jaar voor Christus). In die periode ontstond in het gebied een stelsel van meanderende, zich insnijdende riviergeulen. Op deze noordwest zuidoost gerichte ondergrond ontstond het huidige landschap.

Door de ontstaansgeschiedenis van de ondergrond heeft het landschap een duidelijke gradiënt van west naar oost. In het landschap valt als eerste de stuwwal op, met een groot aaneengesloten bos, akkers op de flank en dorpen aan de voet. Vervolgens ligt op de historische rivierterrassen van de oeroude IJssel een groot open landbouwgebied met enkele dorpen, buurtschappen en zand- en grindwinningsplassen. Langs de oevers van de Oude IJssel ligt een aantal dorpen met bos en landbouw daartussen.

Het plangebied van de uitbreiding van de Docks NLD ligt in het gebied van de rivierterrassen met het groot open landbouwgebied op de grens met Duitsland. Dit gebied heeft tijdens de ruilverkavelingen een grote verandering meegemaakt door het verwijderen van een dicht netwerk van elzensingels en meidoornheggen en het samenvoegen van kleine percelen tot grote rechte kavels met grasland en akkers. In de directe omgeving van de dorpen Azewijn en Netterden is meer beplanting en microreliëf te vinden. De dorpen liggen op oude rivierduinen in het kleigebied waarop vroeger ook de akkers lagen. Hier zijn op erven nog oude hagen (meidoorn, taxus), leilinden en boomgaarden te vinden. Afgezien van de twee oost-westverbindingen zijn de wegen in het gebied over het algemeen smal en met bomenrijen omzoomd. Op deze wegen is in de westelijke richting de stuwwal vaak op de achtergrond te zien. De beplante wegen vormen een kamerstructuur met daarin nog verspreide beplanting en de boeren erven aan de randen.

2.2 Ruimtelijke ontwikkelingen

Door de gunstige ligging aan de snelweg A3/A12 is aan de zuidoostzijde van 's-Heerenberg het Euregionaal bedrijventerrein ontwikkeld. Fase II van het plan moet nog worden uitgevoerd. De voorgestelde ontwikkeling van Docks NLD is een verdere uitbreiding van dit bedrijventerrein. Hierdoor groeit de bebouwing als het ware van af de rand van de stuwwal de zone van de rivierterrassen in. De groei gaat parallel aan de snelweg, waardoor de afstand tot de op/afrit groter wordt. Voor het maken van een nieuwe afslag ter hoogte van Netterden zijn al vergevorderde plannen. Deze nieuwe afslag zorgt ook voor een betere ontsluiting van de industrie rond de haven van Emmerich.

Aan het landschap zijn recent ook een lijn van 6 windturbines toegevoegd die de grens tussen Nederland en Duitsland volgt. Aan de ander kant van de grens in Duitsland waren al langer windturbines aanwezig.

3 BELEIDSKADER

Voor het plangebied is geen duidelijke beleid en regelgeving voor het aspect landschap aanwezig. Om toch een beoordelingskader voor de twee varianten te kunnen opstellen wordt hieronder voor een ruimer gebied het beleid en de regelgeving verkend.

3.1 Omgevingsvisie provincie Gelderland

In de huidige omgevingsvisie van de provincie Gelderland zijn voor het plangebied en omgeving geen richtinggevende uitspraken gedaan vanuit het aspect landschap. In de vorige versie van het document (het Streekplan) zijn in het kader van 'Kernkwaliteiten waardevolle landschappen', de kernkwaliteiten van Montferland gedefinieerd. Deze geven richting bij de beoordeling van de twee varianten voor de uitbreiding van Docks NL.

Kernkwaliteiten Montferland:

- samenhangende eenheid van hooggelegen stuwwalkern, boslandschap, essen en een ring van dorpen en gehuchten;
- waardevolle open essen op flanken stuwwal;
- landschappelijk en cultuurhistorisch waardevol contrast tussen open essen en besloten bosgebied;
- reliëfrijk en slingerende wegen;
- zicht vanuit de omgeving op de stuwwal.

3.2 Bestemmingsplan

In het bestemmingsplan zijn ter bescherming van de landschappelijke en natuurlijke waarden in het plangebied, zijn verschillende gebiedsaanduidingen opgenomen. Er worden de volgende aanduidingen onderscheiden:

- beslotenheid;
- natuur- en landschapswaarden;
- openheid;
- reliëf.

Binnen de gebiedsaanduidingen zijn, afhankelijk van de te beschermen landschappelijke of natuurlijke waarden, deze medebestemd binnen de hoofdbestemmingen. De landschappelijke waarden hebben de volgende aanduidingsomschrijving in paragraaf 41.9.1:

- a. Ter plaatse van de aanduiding 'beslotenheid' zijn de gronden, naast de aldaar voorkomende bestemmingen, in het bijzonder bestemd voor de instandhouding en versterking van de beslotenheid van het landschap en de aanwezige houtopstanden.
- b. Ter plaatse van de aanduiding 'natuur- en landschapswaarden' zijn de gronden, naast de aldaar voorkomende bestemmingen, in het bijzonder bestemd voor instandhouding en versterking van de landschaps- en natuurwaarden zoals geomorfologische, bodemkundige, landschapsvisuele en ecologische waarden.
- c. Ter plaatse van de aanduiding 'openheid' zijn de gronden, naast de aldaar voorkomende bestemmingen, in het bijzonder bestemd voor de instandhouding en versterking van de openheid van het landschap.

- d. Ter plaatse van de aanduiding 'reliëf' zijn de gronden, naast de aldaar voorkomende bestemmingen, in het bijzonder bestemd voor de instandhouding en versterking van de kenmerkende hoogteverschillen van het landschap.

4 BEOORDELINGSKADER

4.1 Aantasting kenmerkende openheid/beslotenheid

Openheid en beslotenheid van het landschap zijn als landschappelijke waarden in het bestemmingsplan opgenomen. Het plangebied is geen onderdeel van de gebieden die voor hun openheid of beslotenheid gewaardeerd worden. De ruimtelijke karakteristiek van het plangebied en de directe omgeving ligt in de kamerstructuur die gevormd wordt door de beplante wegen en erven. De aantasting van deze structuur wordt daarom als criterium in het beoordelingskader meegenomen.

4.2 Leesbaarheid van de opbouw van het landschap

De leesbaarheid van de opbouw van het landschap betekent voor het landschap rond het plangebied: de mogelijkheid van het beleven van de opbouw van het landschap van stuwwal naar rivierterras en Oude IJssel. Door de west-oost gradiënt in het landschap wordt deze opbouw het sterkst beleefd op de wegen die in deze richting lopen. Het sterkst is de beleving bij het van oost naar west rijden, omdat de stuwwal van Montferland dan op de achtergrond ligt. Het zicht op de stuwwal was in het oude provinciale streekplan ook als kernkwaliteit opgenomen. Ondanks dat in de nieuwe omgevingsvisie geen formele status meer aan deze waarde wordt gegeven, is het vanuit landschappelijk oogpunt nog steeds een bijzondere karakteristiek van het gebied en daarmee waardevol.

5 BEOORDELING EN CONCLUSIE

5.1 Aantasting kenmerkende openheid beslotenheid en zichtbaarheid van het bedrijventerrein

Beide varianten passen niet helemaal in de bestaande kamerstructuur die het landschap kenmerkt. Bij de invulling van één van 'de kamers' wordt de openheid van die kamer natuurlijk wel aangetast, maar zal het beeld in het landschap beperkt veranderen. Dit is goed te zien op de visualisatie van de noordelijke variant vanuit Lengel.

visualisatie van de noordelijke variant vanuit Lengel

Op de visualisatie van de oostelijke variant vanuit Azewijn is te zien dat beplanting mist langs de Meijlandsedijk. De oostelijke variant past hier nog wel in het verkavelingspatroon van het landschap, maar is toch goed zichtbaar vanwege het ontbreken van beplanting langs de weg.

visualisatie van de oostelijke variant vanuit Azewijn

Op plekken waar 'een kamer' gedeeltelijk wordt ingevuld, zijn de bedrijfshallen goed zichtbaar. In de noordelijke variant steek aan de oostzijde buiten de beplanting van de weg 'Op Den Dam' uit. Dit is op de visualisatie vanuit Azewijn goed zichtbaar.

visualisatie van de noordelijke variant vanuit Azewijn

De oostelijke variant steekt aan de oostzijde van de Netterdseweg uit. Dit is op de visualisatie van de Eerlandsestraat goed te zien.

visualisatie van de oostelijke variant vanaf de Eerlandsestraat

Beide de varianten verschillen in het effect of de aantasting van de kenmerkende openheid en het is moeilijk een voorkeur voor een van beide varianten te geven.

5.2 Leesbaarheid van het landschap

Van de N816/Meijelandse dijk/Eerlandse kan de opbouw van het landschap het sterkst beleefd worden. De leesbaarheid is het grootst bij het van oost naar west rijden, omdat de stuwwal van Montferland dan op de achtergrond ligt. Doordat de oostelijke variant net als de rest van het Euregionaal bedrijventerrein aan de zuidkant van de N816 ligt, zal steeds de mogelijkheid aanwezig blijven om de stuwwal te zien en aan één zijde van de weg het landschap. Bij de noordelijke variant rijd je tussen het noordelijk en het bestaande bedrijventerrein door. Het contact met het landschap is in die zone dan tijdelijk weg.

5.3 Conclusie

Op basis van een betere score op het criterium leesbaarheid van het landschap heeft de oostelijke variant vanuit het aspect landschap de voorkeur. Evenals de noordelijke variant, moet bij de oostelijke variant nog wel een landschappelijk inpassingsplan gemaakt worden om het grootste effect op de landschappelijke kwaliteit van de omgeving te verminderen.

6 AANBEVELINGEN VOOR DE UITWERKING

De uitbreiding van Docks NLD dient bij voorkeur binnen de kamerstructuur van het landschap te gebeuren. Hierdoor blijft het verkavelingspatroon en de ruimtelijke opbouw van het landschap zo veel mogelijk gehandhaafd.

De uitbreiding van Docks NLD kan worden gezien als een XXXL erf in het landschap. In de planuitwerking dient de rand van dit erf, passend bij het landschap te worden vormgegeven en gematerialiseerd.

Indien gekozen wordt om de oostelijke variant uit te werken, moet de beplanting langs de Meijlandse dijk worden meegenomen in de planontwikkeling. Aan de zuidzijde van het terrein kan ook rond de Netterdens kanaal geïnvesteerd worden in een rijkere en ecologisch waardevolle beplanting. Hierdoor wordt de dominantie van de bedrijfshallen van Docks NLD vanaf de A3 in Duitsland verminderd.

Rondom de dorpen Azewijn en Netterden dient te worden geïnvesteerd in een aantrekkelijke zoom met beplanting van oude bouwlanden en rijke erven. Door het versterken van de kamerstructuur van in het landschap, wordt het bedrijventerrein een minder dominant element.

=O=O=O=

7 BIJLAGE – VISUALISATIES NOORDELIJKE EN OOSTELIJKE VARIANT

Locatie zichtpunten noordelijke ontwikkellocatie

Vogelvlucht noordelijke ontwikkellocatie

Azewijn

Zicht op noordelijke ontwikkellocatie

Eerlandsestraat

Zicht op noordelijke ontwikkellocatie

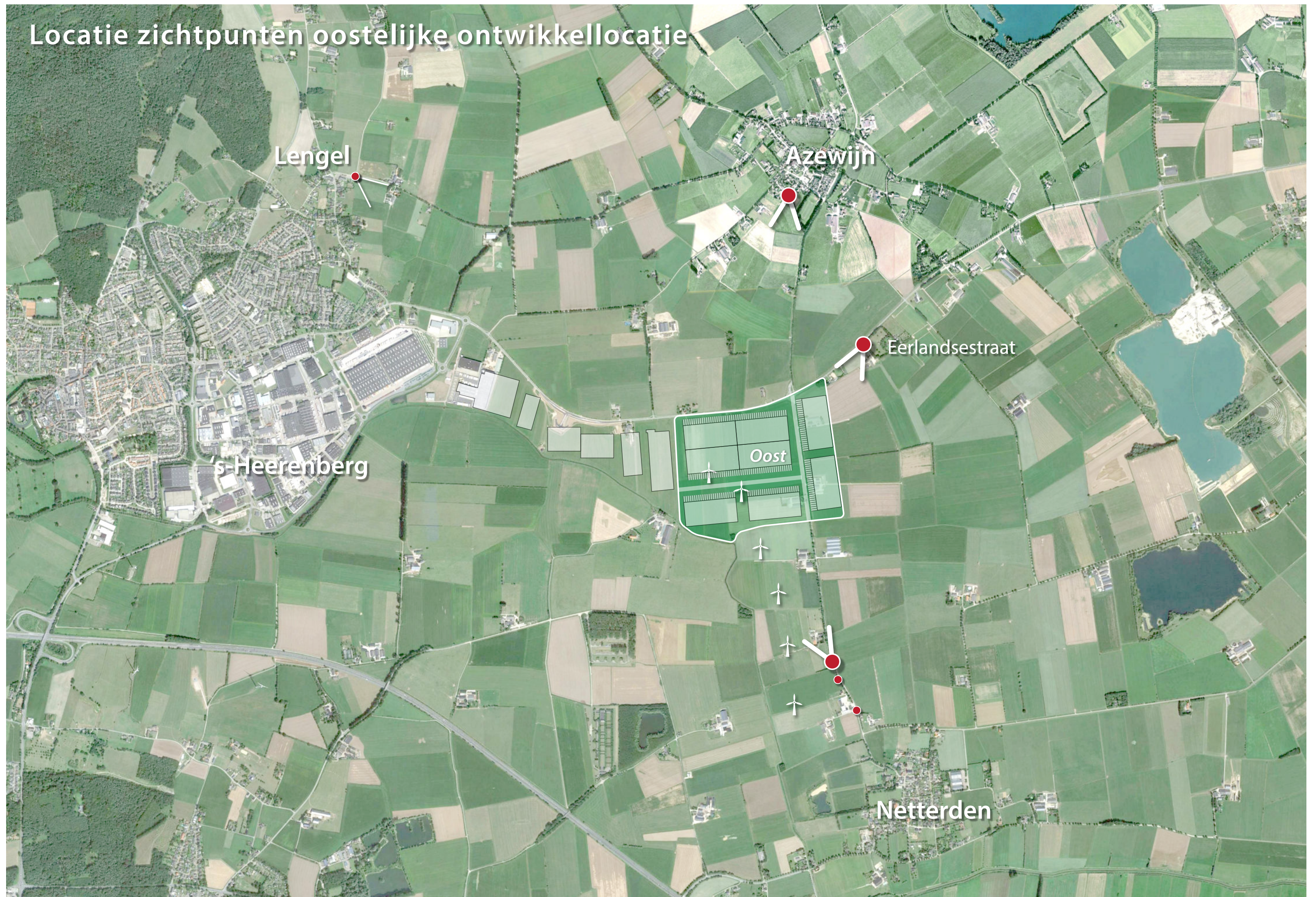
Lengel

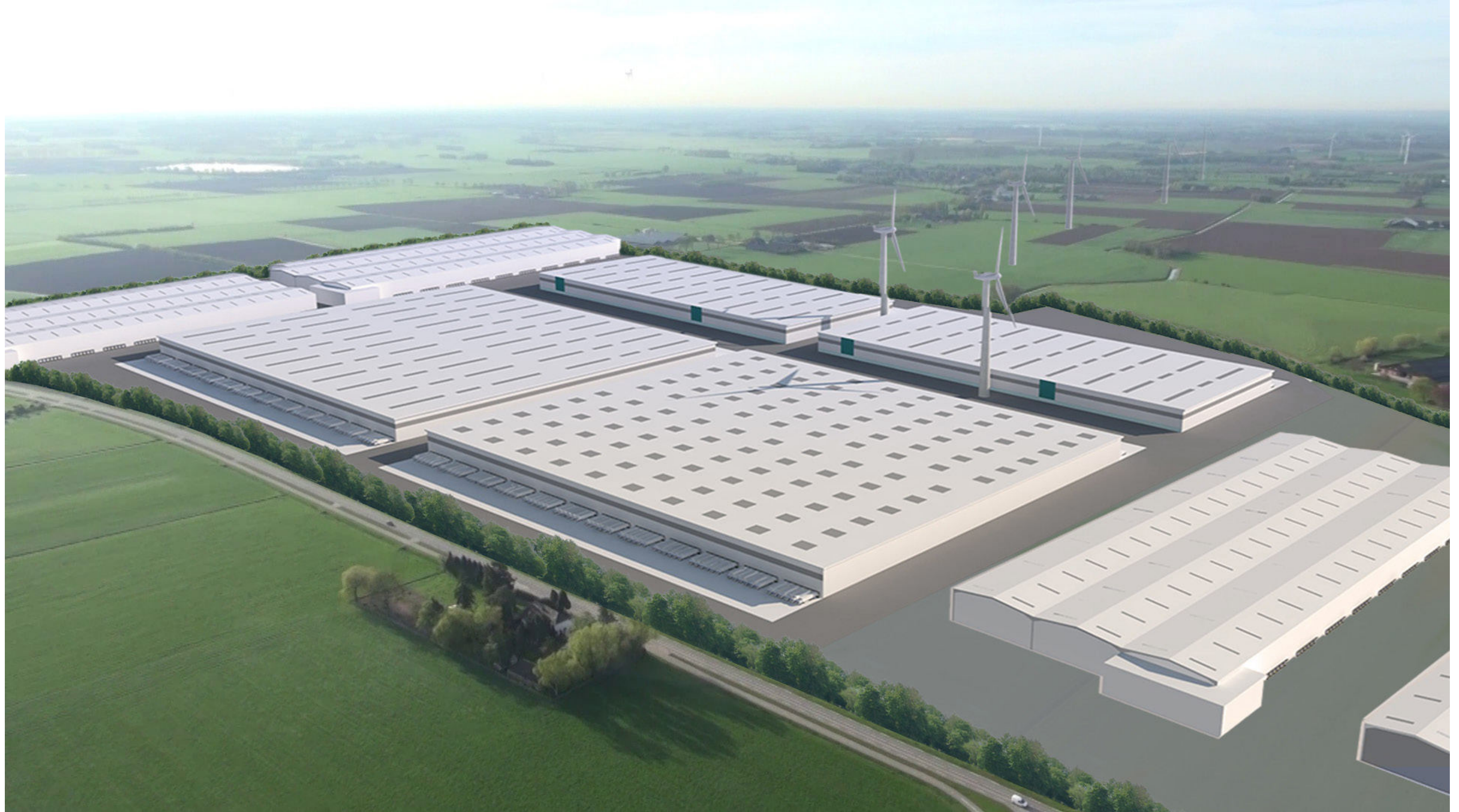
Zicht op noordelijke ontwikkellocatie

Locatie zichtpunten oostelijke ontwikkellocatie

Vogelvlucht oostelijke ontwikkellocatie

Azewijn

Zicht op oostelijke ontwikkellocatie

Eerlandsestraat

Zicht op oostelijke ontwikkellocatie

Netterden

Zicht op oostelijke ontwikkellocatie

Netterden

Geen zicht op ontwikkellocaties

